

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

„Europa centrală“.

— Cartea lui Frideric Naumann. —

IX.

— Articol final. —

Viitorul, pe care nu-l cunoaștem, va forma prezentul nepoților și strănepoților nostri, pentru cari Europa centrală va exista ca un corp constituțional. Va eși aceasta Europă centrală din multe frământări, din multe debateri, dar va eși! În zilele democrației și ale presei libere, prefacerile nu le pot face câțiva oameni, ci ascultându-se părerile tuturor. Consentimentul popoarelor la înfăptuirea Europei centrale e neincunjurat de lipsă. Scriitorii să-și facă datoria. În proză și în poezie se pregătească sufletele pentru acceptarea ideii.

Pe hârtie e atât de ușoară construirea Europei centrale! Câteva idei generale, aplicate asupra noii formațiuni de stat, și o putere dictatorică, nevăzută, care stabilește normele obligatoare! Dar așa nu merge. Esecutarea ideii au se o facă aceia, cari și acum conduc destinele statelor. Alianțele nouă se fac ca și cele vechi: cu subscrierea împăratului german, a împăratului din Austria și a Regelui din Ungaria, și cu aprobarea delegațiilor, a senatelor și a camerelor. Cu cooperarea tuturor factorilor. Numai așa poate se succeda planul. Lucrul nu trebuie pripit, dar trebuie început, pentru că deservirea urmează dela sine. Incet, dar sigur.

E vorba de o anumită centralizare, în cadrele căreia însă sunt afaceri de stat, cari nu au se cadă, nu pot se cadă, și cari rămân rezervate și pentru mai departe pe seama fiecărui stat. Cari sunt acestea?

Întâi e suveranitatea statului, care nu poate fi jertfită din nici o parte.

Mai ales Maghiarii, fără de cari Europa centrală nu poate fi creată, țin foarte mult la independența statului lor, câștigată de părinții lor în lupte grele, și nu pot renunța la ea. Tot așa și Austria, și în cele din urmă și Germania. Fiecare e gata se facă anumite concesii în favorul Europei centrale, dar de suveranitatea statului nu permite nici una din ele, ca să se atingă cineva. Dar nici nu e vorba de vre-o contopire de state, ci de o alianță. Europa centrală nu va fi un stat nou, ci o alianță între statele existente, alianță legată de actualele state suverane. Va fi o alianță a statelor, iar nu un stat de aliați!

În competența Europei centrale nu vor cădea chestiile confesionale și cele naționaliste, cari rămân chestii interne pe seama fiecărui stat. O regulare dela centru a chestiilor acestora nu se poate face. Dar nici chestiile școlare nu pot aparține competenței Europei centrale. Se vor putea ține și se vor și ține congrese comune în interesul uniformisării instrucției publice, dar dispozițiile legale le ia fiecare stat pentru sine. Tot așa și cu privire la dreptul limbilor, în școală, la justiție, administrație, armată. Germanii au mari simpatii pentru conaționalii lor din Ungaria, dar nici prin minte nu le trece se silească pe Maghiarii ca să le acorde favoruri. Vor face Maghiarii înșiși lucrul acesta, și în viitor nici Polonii din Germania și nici Neamțul din Banat nu se va mai lupta cu inutile greutăți de limbă.

Intactă are să rămână apoi pentru fiecare stat din Europa centrală administrația internă, autonomia comunală și constituția de stat. Curente democratice se vor năzui, ca pretutindenea să fie introdus la alegeri votul universal, egal și direct, și mai ales soldații veniți de pe câmpul de război vor reclama drepturi cetățenești, dar împlinirea acestor dorințe aparține parlamentelor singuratic, nu Europei centrale. Luptele au să fie date pretutindenea acasă, până va eși din ele un drept cetățenesc egal.

Raporturile între corpurile legiuitoare și coroană rămân aceleași. Prerogativele domnitorilor nu vin atinse. Sistemele de guvernare rămân cele vechi, d. e. în mod parlamentar în Ungaria, în mod neparlamentar în Austria. De aci urmează, că nici corporațiunile chemate să conducă afacerile comune ale Europei centrale nu vor putea fi alese după același sistem. Nu e bine că e așa, dar dacă nu se poate altcum, e bine și așa. Să nu se uite, că e vorba de o îngrădire nouă în jurul zidurilor existente, nu de o zidire nouă! Îngrădirea aceasta se face prin convenții, cari vor fi de două feluri, de acelea, pe cari le vor executa funcționarii fiecărui stat separat, și de acelea, pentru a căror executare se cere o autoritate comună, organe centrale, a căror activitate va fi controlată de parlamentele singuratic, dar cari în acțiunile lor au să fie cu totul independente.

Construarea Europei centrale reclamă o muncă unitară, sevărsită de comisiuni compuse din experți. Ele vor crea apoi organele comune, necesare pentru toate afacerile de interes comun. Comunitatea vamală va reclama un oficiu special de esport și de socoteală, și tot așa și împrumuturile comune de război. Se va ivi apoi necesitatea și pentru crearea unui oficiu central al căilor ferate, și a altui oficiu central pe seama marinei comune, etc. Se va stabili deci o administrație centrală a Europei centrale, pentru anumite chestii. Centrul nu trebuie se fie unul și același. Pentru unele lucruri poate fi Praga, pentru altele orașul Hamburg, apoi Berlinul, Viena, Budapesta.

Autorul cărții espune procedura, care e de urmat în Germania la legarea convențiilor ce vor deveni necesare și apoi procedura admisă în Austro-Ungaria de legile existente. În Germania merge lucrul mai ușor, în Austro-Ungaria mai greu, pentru că aci au cuvântul parlamentele și apoi și delegațiunile. Mai ales Maghiarii vor fi foarte scrupuloși, pentru că ei nu vreau se fie cumva subordonați de nou, fie Austriei, fie Germaniei. Dar atât în Ungaria, cât și în Austria, se află bărbați, cari înțeleg mersul lucrurilor și cari vor căuta și găsi drumul ce duce la o nouă tranșacție, ca cea dela 1867, cu salvarea tradiției, dar cu asigurarea unei vieți liniștite economice pentru viitor. Voință se cere, numai voință, pentru că unde este voință, drumul înțelegerii e ca și aflat!

Vom avea, pe calea aceasta, state deosebite naționale în Europa centrală, și un stat mare economic și militar. Ne gândim, firește, deocamdată numai la Germania și la Austro-Ungaria. Necesară e însă și alăturarea altor state vecine. Cum să se facă alăturarea aceasta: din punct de vedere militar, ori economic? Pentru că independența de stat trebuie să și-o păstreze și ele. Vor fi puse întâi în cumpănă interesele economice, cari nu sunt legate de naționalitate. Nici o naționalitate, nici cea germană, nu e destul de mare, pentru a putea face singură o politică economică mondială. Europa centrală, ca stat economic, își va avea frontierele sale vamale, precum își va avea, ca stat militar, tranșeele sale. În cadrele acestor frontiere se face schimbul de mărfuri. Stabilitatea amănunților aparține apoi guvernelor, încuviințarea lor parlamentelor.

Ce se atinge de statul militar, el încă trebuie să se estindă departe, peste

FOIȘOARA.

Episcopia Geoagiului de sus și mănăstirea dela Râpa-Rimețului.

De preotul Ioan Dăncilă.

(Urmare).

Principele Ardealului Gavril Bethlen la dăruștea la 9 Iunie 1614¹ la doi călugări români din mănăstirea Remete din comitatul Albei: Sava Popa și Toma Moisiu, pentru viața lor pioasă, pentru moravurile, învățătura și virtuțile lor, mănăstirea Remete, împreună cu o livadă de fân numită până astăzi Hopaș, care și astăzi e proprietatea mănăstirii. Întinderea acestei livade e de vre-o zece jugăre. În cuprinsul ei e fântâna călugărilor, făcută, — zice tradițiunea, — de călugărul Gelasie. Tot din acest veac avem însemnarea slavonă de pe o piatră, de pe care se poate descifra cele ce urmează: «pomenește, Doamne pe robul lui Dumnezeu (Simi)on; Martie 7 anul 7186 (1678). Românește: Și această calugaru — Maiu (sus scris) — Simion Brad aau lăsat boi 6... (la mănăstire)»² La proscomidie pe bolta unei ferestruici din zid aflăm numele următo-

rilor călugări și ctitori: Erumonach Gherasim, ermonach Petronie, ermonach Mihail, Ianu, Avraamu, Savul, Maria, Zugrea, Lantea.³

Într-o vreme când Mitropolitul din Bălgrad Varlaam murise, vedem că preotul acestei mănăstiri, sfințit în Țara Românească la 7200 (1691-2), capătă dela mitropolitul lui Constantin Vodă Brâncoveanu, Teodosie — ardelean din Veștem de lângă Sibiiu, — un antimis, care până astăzi se păstrează la mănăstirea Rimeți.⁴

Din veacul următor știrile sunt mai bogate. O însemnare făcută pe un Antologiu din 1756 de monahul Silivăstru, ne arată că mănăstirea avea o moară, a cărei morariu era Danu Ioan din Ponor, care dăruise mănăstirii pentru pomenirea sa un Mineiu cumpărat cu 24 de numărăături.⁵

Mănăstirea aceasta și cea dela Geoagiu probabil că au trecut sau mai bine zis au fost silite să treacă la Unire, precum a trecut și protopopul Iancu din satul vecin: Geomal, iscăind chiar actul de unire a bisericii românești cu Roma.⁶

¹ Ibid., no 544

² N. Iorga, *Scrisori și inscripții ardeleni și maramureșene* (Studii și documente, XII) I p. 298 no IV. Un alt antimis care dovedește strănsele legături ale acestei mănăstiri cu ierarhia din Principatele române e cel din 1761 dela Mitropolitul Moldovei Gavril Callimachi. Ibid., p. 300 no XVII

³ Ibid no 545.

⁴ Gh. Popoviciu, *Uniunea bisericii românești cu Roma*, Lugoj, 1899 p. 78.

La 1760 atât călugării dela Rimeți, cât și cei dela Geoagiu, erau uniți: La Rimeți erau doi puși de episcopul unit din Blaj, Petru Paul Aron. Când însă în acest an vestitul călugăr Sofronie străbătea Ardealul, vorbind tuturor Românilor silii a-și părăsi limba străbună, ca să se întoarcă din nou la legea părinților lor, care singură e dreaptă și adevărată, călugării celor două mănăstiri sunt printre cei dintâi aderenți ai lui Sofronie, mărturisind din nou credința cea veche, pe care forțați au părăsit-o.

Episcopul Petru Paul Aron, care învățase la Roma sistemul iezuiților, de a-și ținea credincioșii și cu forță brutală, văzând că mișcarea lui Sofronie ia proporții puternice, cucerind el pretutindenea credincioșii uniți, oile păstorului blăjan, cere dela generalul atotputernic în Ardeal: Buccow, ca pe toți călugării trecuți la ortodoxism, în urma mișcării religioase a lui Sofronie, să-i scoată din mănăstiri. Generalul Buccow răspunde, că va cassa toate mănăstirile. La 30 Iunie 1762 episcopul unit cere numitului general, toată averea celor două mănăstiri, dela Rimeți și Geoagiu, pentru mănăstirea și școala Carolina din Alba-Iulia.¹ La 12 Iulie Buccow răspunde că să învoiește la aceasta și a dat ordin comitelui și vicecomitelui Albei in-

ferioare, ca mănăstirile să le distrugă și averea lor să o pună la dispoziția episcopului pentru scopul cerut. La 4 Septembrie fapta nelegiuită se săvârși, ambele mănăstiri fură arse și dărâmate. Un călugăr dela mănăstirea dela Rimeți înseamnă pe un Octoih până și ziua în care s'a săvârșit distrugerea celor două lăcașuri sfinte! «Scri-am eu Silvestru monachu cându au stricat necredincioșii mănăstirea dela Rimeți și cea dela Geoagiu, la ani 1762, în Augustu 23 (4 Septembrie st. nou) într-o zi Sâmbătă, spre peirea lor».²

O parte din averea mobilă a acestor mănăstiri la ordinul vicecomitetului comitatului Albei-inferioare Vajna se trimite episcopului Aron din Blaj, prin călugărul Sofronie Pavlovici³ dela mănăstirea Măjina de lângă Aiud. Partea cea mai mare din averea mănăstirii din Rimeți a fost ocupată de dirigătorii domeniului episcopului catolic din Alba-Iulia. Averea mănăstirii din Geoagiu a fost ocupată cu forță în cea mai mare parte de iobagii de aici și de domnii de pământ din acest sat, cari ajunseră apoi la ceartă, ba chiar la amenințare cu moartea pentru averea mănăstirii, voină nobilul Halmágy să împuste pe fiul lui Ladislau Toldi, tot un domn de pământ aici, a căror urmă până astăzi a pierit cu totul.

(Va urma).

¹ N. Dobrescu, *Fragmente privitoare la istoria birsericii române*, Budapesta, 1905 pp. 17—18 no V.

² Iorga, *Inscripții ardeleni și maramureșene* II, p. 158 no 545.

³ A Bunea, *Episcopii Petru Paul Aron și Dionisiu Novacovici sau Istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764*, Blaj, 1902 p. 17 no 23.

⁴ N. Iorga *Scrisori și inscripții ardeleni și maramureșene*, II pp. 158—9 no 547.

⁵ Ibid., II p. 131 no 450.

hotarele statelor naționale. Se va cuprinde în comunitatea transeelor. Se va forma pe calea convențiilor militare. Inițiințarea statului mare militar e reclamată de interesele popoarelor, cari vreau să-și vadă viitorul asigurat. Legile militare vor trebui se fie revizuite și modificate pretutindenea, unificându-se modul de recrutare. Lucrul acesta e necesar, pentru că statele din Europa centrală renunță la dreptul de a începe singure războaie. I'll va purta Europa centrală în viitor pentru toate, dacă va fi inevitabil. Dușmanii noștri sunt tari, trebuie să ne întărim și noi, prin alianță, spre a le putea impune.

O uniformitate va trebui se fie introdusă și cu privire la politica externă. Intre Austria și Ungaria există de mult aceasta uniformitate. Au un ministru comun de externe statele acestea, responsabil ambelor parlamente independente. În Germania politica externă o face cancelarul, cu aprobarea consiliului statelor aliate și a parlamentului. Politica de externe e de altcum chestie de încredere pretutindenea și ea se face mai mult în secret, fără comunicarea tuturor fazelor prin cari are se treacă. Ea nu poate fi prescrisă de politicieni și de parlamente. La un ministru comun de externe, al Germaniei și Austro-Ungariei, nu ne putem gândi, pentru că fiecare monarhie își are domnitorul ei. Ne gândim însă și trebuie să ne gândim la necesitatea de a se face una și aceeași politică externă în ambele monarhii. Pentru realizarea planurilor comune au se fie stabilite în comun căile și mijloacele.

Autorul cărții atrage ca de încheiere atențiunea bărbatilor de stat și a popoarelor asupra ideilor cuprinse în lucrarea sa. Trebuie se inițiințăm Europa centrală, trebuie să voim să o inițiințăm, pentru că atunci mergem altcum la conferința de pace. Să se gândească bine fiecare popor, fiecare stat. Mai grea va fi decidera pentru Maghiari. Soarta Europei centrale e în mâna lor. Dar va avea de spus un cuvânt decizător și Împăratul Austriei, cu ținerea în vedere a învățăturilor scoase din război. Tot așa și Împăratul german, cu poporul seu, care multe va avea se uite și să le înceapă de nou. În loc nu putem se rămânem. Din război nu putem se eșim așa cum am intrat. Vom eșii altcum. Se eșim deci ca aparținători toți Europei centrale!.. «Multe vieți, mulți fii credincioși a jertfit Europa centrală în războiul acesta. Care se fie câștigul războiului? Pentru ce au murit ai noștri? Pentru aceea, ca după război să ne despărțim earăș, ca și cum nici nu ne-am fi cunoscut? Asta ar fi o risipă făcută cu bunurile cele mai nobile sufletești. Europa centrală e un product al războiului. Impreună am stat în temnița economică a războiului, împreună am luptat, împreună vrem se trăim»!.. Acestea sunt cuvintele, cu cari dl Naumann își încheie interesanta lucrare, schițată în articolele acestea, lucrare compusă cu multă temeinicie, cu folosirea tuturor isvoarelor bune stientifice și isvorită din cel mai cald patriotism. Dorim ca domnul Naumann să-și vadă realizate ideile cuprinse în cartea sa!

Războiul.

Vineri a fost luptă grea la Câmpulung, în Bucovina. Din orașul Kuti Rușii au fost scoși, iar la Tarnopol și Radziwilow atacurile rusești au fost respinse. În Volhinia trupele aliate cuceresc teren dela Ruși, respingând contraatacurile acestora, făcute cu forțe nouă. La frontul italian dușmanul a atacat cu vehemență pe mai multe locuri, dar a fost respins. Gara dela Ala stă sub focul artileriei noastre. La frontul dela apus Germanii au

cucerit fortul pancerat Thiaumont și satul Fleury aproape întreg, înaintând și pe la fortul Vaux, aflător de mult în mâna Germanilor. Cam 3000 de Francezi, cu 60 ofițeri, au ajuns în captivitate la Nemți.

Germanii au nimicit earăși câteva aeroplane dușmane, iar ai noștri un hidroplan italian la Triest, și câteva aeroplane, între cari și unul francez.

Telegramele primite astăzi ne comunică următoarele:

La frontul dela apus Francezii au făcut mari opintiri ca se recucerească dela Nemți terenul pierdut, dar toate contraatacurile lor, făcute cu multă vehemență, ziua și noaptea, au fost respinse cu mari pierderi pentru Francezi.

În Bucovina trupele noastre s'au așezat în pozițiile nouă dintre Câmpulung și Iacobenii. Unele înălțimi le-am părăsit de bună voie. În Galiția e foc de artilerie. Pela Halatin trupele noastre au luat cu asalt niște înălțimi. Rușii au avut aci pierderi mari. Într'alt loc ai noștri au intrat în pozițiile dușmanului. În Volhinia armata lui Linsingen înaintează. La frontul italian au fost atacuri vehemente, dar toate au fost în mod bravuros respinse de trupele noastre.

Criză în Grecia. Telegrafurile ne-a adus încă Vineri seara știrea, că reprezentanții din Atena ai puterilor din împătrita înțelegere au prezentat în 22 Iunie nou un ultimatum guvernului grecesc, în care se cereau următoarele: demobilizarea armatei și a flotei, apoi formarea unui cabinet, care se ofere garanța respectării neutralității binevoitoare a țării și care să respecte dorințele camerei alese pe baze legale, cum și înlocuirea funcționarilor de poliție prin alți funcționari, numiți în înțelegere cu puterile din împătrita înțelegere. Tot firul telegrafic a adus știrea, că ministrul grecesc Zaimis a declarat în numele guvernului și al regelui în conferința avută cu reprezentanții puterilor din împătrita înțelegere, că Grecia împlinește toate pretensiunile împătritei înțelegeri. În consecvență domnul Skuludis si-a înaintat demisia, iar regele Constantin a încredințat pe Zaimis, ministrul prezident de mai înainte, cu formarea noului cabinet grecesc.

Comemorarea lui C. A. Rosetti.

În Dumineca trecută s'a serbat în București centenarul dela nașterea marelui patriot român *Constantin A. Rosetti*. Un public număros și ales s'a întrunit în fața statuei de bronz din capitala României a sărbătoritului, și mulțime de coroane de flori au fost așezate pe pedestalul statuei, în semn de recunoștință față de acela, care și-a pus sufletul și mintea în serviciul patriei și al neamului. Vorbirile rostite cu ocaziunea aceasta au fost următoarele:

Vorbirea domnului I. I. C. Brătianu, ministru-president.

«Cu cât mai mari simțim preocupările zilelor ce trăim, cu atât mai scumpe ni se înfățișează luptele generațiilor, pe a căror operă se întemeiază credința și puterile noastre.

Nici una n'a închinat o muncă mai de samă desvôltării neamului nostru, ca generațiunea căreia a aparținut *C. A. Rosetti*, iar dânsul a stat între cei mai de frunte Români ai vremurilor sale, a stat printre ei Rosetti prin inteligență și prin hărnicia lui, și una și alta luminate și hrănite de simțirea sa generoasă, de iubirea sa de neam nețărmurită, care deschideau cele mai largi orizonturi minței sale și nu îngăduiau margini abnegației lui.

Poet în înțelesul cel mai sublim al cuvântului, — Sicut vates poeta, — sufletul lui se îndrepta spre cele mai înalte și îndepărtate idealuri și îi frământa inima cu dorul fierbinte a tot ce îi părea bine, drept și frumos.

De dorul inimii lui Rosetti, de aspirațiunile, de jertfele și de roadele vieții lui nimeni nu poate pomeni, fără a aminti tot deodată pe Maria Rosetti, vrednica păr-

taşă a tuturor gândurilor și a tuturor trudei lui, care fără o clipă de șovăire o viață întreagă, îl iubi ca o femeie și îl ajută ca un bărbat.

Dumnezeu i-a dat lui și tovarășilor lui roade demne de credința și de iubirea lor.

Recunoștința noastră nu se poate mărgini a le slăvi numele. Sufletele lor mari ar fi rămas reci la asemenea prinos.

Datoria noastră este, să-i slăvim, nu în numele, ci în opera lor. Insuflețiti de marele lor pildă, de sfânta lor credință, să nu lăsăm să piară moștenirea ce ne-au lăsat, ci să îi asigurăm propășirea de care e legată însăși ființa ei».

Vorbirea domnului Pherekide, presidentul camerei române:

«Când privim statuia lui C. A. Rosetti, pare că-l vedem pe fotoliul lui de președinte al Adunării Deputaților, gânditor, calm, neclintit. Ce contrast cu viața lui de lupte neobosite! El își vede împlinit visul tinereții și se bucură cu reprezentanții națiunii de roadele unei vieți întregi cu greu câștigate.

Numai cine a făcut parte din adunările prezidate de Rosetti, poate să și dea seamă de prestigiul extraordinar, care îl înconjură. Și nici nu putea să fie altfel, fiindcă toți vedeau în Rosetti pe apostolul tuturor emancipărilor, pe biruitorul tuturor asupririlor.

Rosetti, jurnalist, a formulat toate revendicările Românilor. El n'a avut odihnă, până n'a văzut căzând câte una toate piedecile, care stau împotriva libertății și a demnității omului. Pentru a întâri cu un exemplu văzut îndemnul la muncă, singura putere la care făcea apel, el fecior de boer, a deschis prăvălie în București și astfel cu vorba și cu fapta a ajutat înțelul cu înțelul la înjghebarea democrației române.

Când se ivi criza războiului, Rosetti afirma cu tărie credința lui în virtuțile națiunii, și când după victorie el prezident al adunării, întâmpină pe căpitanul glorios întors dela Plevna, dete impresia, că cu glasul lui vorbește însăși România.

Era natural, ca Rosetti, părintele democrației române, luptător din tinerețe pentru dobândirea tuturor drepturilor cetățenești, să se bucure între colegii lui din parlament de o înrăurire covârșitoare; ea era primită de toți cu atât mai mult, cu cât era însoțită de o blândețe extremă și de o afabilitate nici odată desmintită. Colegii lui mai tineri aveau pentru dânsul o adevărată iubire și o venerațiune adâncă.

Acest simțământ îl păstrăm toți căți l-am cunoscut; și cred că-l împărtășesc azi toți Români.

Noi nu slăvim în Rosetti numai pe prezidentul model; în tot cursul vieții lui a fost modelul tuturor virtuților cetățenești. Dacă ne-am întrunit azi, ca să sărbătorim centenarul nașterii lui, este pentru că suntem pătrunși de admirațiune și de recunoștință pentru marele rol ce l-a avut în prefacerea și renașterea României. A fost o zi fericită pentru România ziua, în care s'a născut C. A. Rosetti. El a lăsat generațiilor următoare binefacerile datorite simțelor sale generoase și a mai lăsat un exemplu neperitor de imitat: cugetarea desinteresată, înălțarea sufletului, caracterul întreg.

Aduc memoriei lui omagiile de recunoștință și de venerațiune ale adunării deputaților».

Vorbirea domnului Dr. C. I. Istrati, presidentul «Academiei Române»:

«Este o legătură puternică între conducători și conduși, și când ambii acești factori sunt la aceeași înălțime, progresul mare și dătător de viață e o rezultantă fericită, care urmează fără greutate și fără nici o împiedecare, lăsând după el numai roade utile și o epocă de înălțare.

Poporul român, așa de sbuciumat și împilat prin suferințe seculare, a cunoscut totuși și el o astfel de epocă, cu începerea evenimentelor de la 1848 și mai ales a celor dela 1859.

Printre fericirile, cari au intrat în fruntea acestor evenimente, se află și C. A. Rosetti.

Așa cugeta și simțea Rosetti: iată cum era și lucra omul pe care-l sărbătorim astăzi!

Academia română, cea mai înaltă instituțiune culturală a neamului, este fericită a lua parte la această impunătoare serbare.

Pentru Academie însă C. A. Rosetti nu este numai unul din primii ei membri cu care se fălește; nu este el considerat numai ca una din gloriile naționale cele mai curate, care prin patriotismul său luminat, luând o largă parte la înfăptuirea României moderne, are dreptul, cu prisoșință, a fi sărbătorit, și de ea, împreună cu țara întreagă.

Pentru Academie Costache Rosetti e ceva mai mult. El este întemeietorul Academiei, cerând la 1866 printr'un raport, din 12 Martie, către consiliul de miniștri și supus Locotenentei Domnești, care-l aprobă la 1 Aprilie: *Societatea Literară Română*, care fu însăși Academia în față, și în care se și transformă ea în mod hotărât la 1879.

C. A. Rosetti pune astfel bazele Academiei, ca ministru al învățământului, având ca director general pe V. A. Urechia.

Iată de ce și recunoștința noastră este eternă față cu memoria marelui om!

C. A. Rosetti, creatorul și reprezentantul cel mai ideal al democrației române, inițiințat astfel Academia în momentul cel mai frământat al vieții noastre moderne de stat.

Când el și colegii săi la 1866, erau copleșiți de atâtea chestiuni vitale pentru țară, și atunci când activitatea lor era adeseori insuficientă față cu numărul și importanța marelui probleme ce se impuneau zilnic oamenilor noștri de stat, el găsi totuși timpul și mijloacele de a pune bazele Academiei Române, — Academiei create în alte părți de Regi și Împărați, și considerată aproape ca un atribut al claselor ridicate ale societății.

C. A. Rosetti o creia însă ca un organ superior al democrației române, ceva indispensabil vieții popoarelor moderne, libere, indiferent de forma lor de guvernământ.

C. A. Rosetti, inimă caldă și generoasă; Rosetti, inteligentă superioară; Rosetti cult și dornic de a face ca toți să se împărtășească de farmecul și puterea culturalei adevărate; Rosetti, care în tinerețe a suferit de starea socială medievală și cam primitivă chiar, a mediului în care s'a născut și copilărit; Rosetti, ca o sensitivă, era dureros impresionat de orice nedreptate și samovolnicie; el, care vibra puternic în numele ideilor generoase și la durerile unui popor în suferință, a reacționat cu putere!

Intre faptele democratice și naționale, datorite lui C. A. Rosetti, desigur că Academia creată de el stă în frunte. Ea ia produsul și indicațiunea unei stări sociale doritoare de schimbări necesare, mai ales la noi.

Academia e o putere și glorie națională. Putere, care va servi țării; glorie, cu care se va arăta străinătății, că și neamul nostru poate contribui la progresele omeneirii.

Ea e o operă măreață, care-și datorrește ființa unui om superior.

Iată de ce aducem aici, în numele Academiei Române, prinosul celui mai adânc și cald sentiment de recunoștință acestui mare democrat și patriot al țării noastre».

Vorbirea domnului Emil C. Petrescu, primarul capitalei București.

«Costache Rosetti și tovarășii săi de luptă au trăit în vremuri grele pentru țară. Ei s'au dat seamă dela început de întreaga situație și cu cea mai mare abnegație s'au hotărât să facă orice jertfă, să lucreze, pentru ca să ridice țara la nivelul celorlalte state civilizate.

Oricine cetește istoria acestor vremuri, rămâne convins de iubirea de țară, de prevederea și de munca acestor oameni.

Costache Rosetti și-a consacrat toată viața și toată activitatea pentru binele țării.

Principiile democratice de care era în-suflețit, reies pe deplin din manifestările și scrierile sale.

Costache Rosetti a ocupat diferite funcțiuni și demnități, el a fost și primar al capitalei, dela Mai 1877 până la August 1877, când în ziua de 22 August d. l. Procopie Dumitrescu a devenit locotenent de primar.

Din scrierile sale se vede prevederea și credința ce acești oameni aveau în viitorul țării noastre.

Bazați pe această credință au îndrumat țara și au organizat-o astfel, încât în timpul cel mai scurt a ajuns la situația unei țări independente, de sine stătătoare, din toate punctele de vedere.

Lui Costache Rosetti și tovarășilor lui de luptă se datorește starea înfloritoare de astăzi. Ei au fost promotorii principiilor democratice, cari au făcut, ca țara să progreseze cu pași repezi.

Munca lor neobosită, pericolele ce au întâmpinat, i-au întârit și mai mult în credința ce au avut în viitorul țării.

Costache Rosetti a aprins făclia în această țară, în care totul era în întuneric.

El a murit sărac, dar bogat în ideile și faptele mărețe, ce a săvârșit pentru binele țării, pe care a iubit-o atât de mult.

Vorbirea domnului H. Todorache, președintele camerei de comerț.

«Comerțul și industria țării, reprezentată prin camera de comerț, împlinește o sfântă datorie de a lua parte la manifestarea de pietate națională, în memoria marelui democrat C. A. Rosetti.

Umilită și copleșită sub disprețul boerilor și ocările arnăuților, iar la cea mai mică vină târâtă în mijlocul pieții, desbrăcată și bătută la spate de oameni de soțul Căpitanului Costache, așa era privită negustorimea pe acele vremuri.

Costache Rosetti, neam de boer mare, după mamă din familia Obedenilor, fiu al lui Alecu Rosetti, calcă în picioare așa zisele «Conveniențe sociale» și deschise mai întâi o librărie, iar mai târziu o tipografie, și devine un mădular al corporației negustorești.

Negustorimea entusiasmata și plină de admirație pentru acela, care întindea o mână de sinceră preținie, îl alege de primstaroste.

În calitate de staroste supune Consiliului de Miniștri din 1861 doleanțele și dezideratele privitoare la interesele comerțului și industriei, unele devenite legi, iar altele și astăzi în așteptare de a fi aduse în sfârșit la îndeplinire.

Comercianții și industriașii de astăzi nu vor uita nici odată desinteresarea și statornicia cu care Costache Rosetti a luptat pentru înfăptuirea marelui opere a lui, și nu se îndoesc, că și tovarășii lui de muncă și discipolii lui vor continua cu aceeași râvnă la înălțarea tot mai s-a clasei modelelor făuritori ai avuției naționale.

Camera de comerț și industrie din București, în semn de mare recunoștință și venerație ce are pentru cel care a ridicat clasa negustorească, a așezat în galerie sa de portrete a marilor negustori bucureșteni, prin bunăvoința d-lui I. C. Bibicescu, Guvernatorul Băncii Naționale, portretul primului staroste.

Comercianții și industriașii țării, luând parte la sărbătorirea centenarului nașterii acestui mare fruntaș al neamului, îi exprimă și cu această ocaziune sentimentele lor de adâncă recunoștință, păstrându-i o neuitată amintire.»

Vorbirea domnului I. Procopiu, în numele presei române:

«Presă română nu putea să nu onoreze, venind la rândul ei să aducă omagiul cuvenit de admirație și de respect memoriei marelui cetățean, care a fost și un mare jurnalist.

Costache Rosetti pe lângă o rară inteligență avea un suflet pasionat de vibrații. Entuziasmul și generozitatea naturii sale îi atrăgea admiratori și devotați chiar printre aceia, cari prin tradiții și situații sociale ar fi trebuit să fie adversarii lui, căci el trecea drept un transformator revoluționar al societății românești.

Imi amintesc de o anecdotă caracteristică, pe care mi-o istorisea acum câțiva ani dl. Nicolae Filipescu. Rosetti era atunci director al ziarului «Românul». Era earnă, și marele boer St. Goleșcu, care fusese bolnav, fu întâlnit de un preten pe stradă ducând o batistă, în care erau ouă proaspete.

— Unde te duci, Goleșcule, pe timpul acesta, tu care ai fost bolnav?

— Mă duc la Rosetake săracu, a fost și el bolnav și tușește, îi duc ouăle astea.

— Dar bine omule, poți să răcești mai tare?

— Despre mine nu e pagubă mare, de m'oi prăpădi, răspunde Goleșcu, să se facă bine Rosetake, căci viața lui e trebuincioasă țării!

Rosetti populariza prin «Românul» ideile marelui sale generații și amicii se temeau, ca răspândirea ideilor democratice să nu se restrângă prin dispariția lui.

Admiratorii cari au ridicat monumentul în fața căruia serbăm centenarul nașterii sale, reprezintă imaginea blândă a marelui cugetător, ținând în mâinile sale pana de scriitor. Acest lucru indică, că dintre toate activitățile manifestate de acel creier robust, cea mai de căpetenie a fost manifestarea gândirii prin scris. El care s'a pasionat și a luptat cu mari sacrificii pentru cele mai nobile cauze și cele mai înaintate idei, trebuie să fie iubit mai mult apostolul de jurnalist, deși acesta i-a adus cele mai mari neajunsuri.

Astăzi în lumea întreagă presa a evoluat, alături de tribuna educativă, iar din timpul lui Rosetti răsună trompeta informativă din ce în ce mai necesară curiozității celor mulți. Profitând de această curiozitate a publicului, se strecoară câteodată și în presă falși apostoli: dar sănătatea morală a țării noastre e așa de solidă, că publicul, deși citește aproape tot ce se scrie, bunul său simț, inima lui caldă și sufletul său curat, îi indică calea cea bună și el nu ascultă decât de adevărați apostoli.

Astfel, că presa și astăzi, potrivit cu ideile și nevoile moderne, își îndeplinește rolul de informator și conducător al mulțimei.

Termin, urând acelora, pe cari vocațiunea îi îndeamnă să se destine carierei de jurnaliști, să se inspire de sentimentele, cari au distins și au animat pe Rosetti».

Scrisoarea Regelui Ferdinand, adresată ministrului-preșident Brătianu:

«Scumpul meu președinte al consiliului!

Un popor care cinstește memoria marilor săi bărbați, se cinstește singur. Astăzi, când sărbătorim ziua în care acum 100 de ani C. A. Rosetti zărise lumina lumii, ne aducem aminte cu venerație și recunoștință de această măreață figură.

Apărător călduros al drepturilor națiunii, luptător neobosit pentru neamul țării și mărirea patriei, C. A. Rosetti va rămâne pururea o figură, care prin dragostea sa pentru popor, prin munca desinteresată pentru binele țării, prin suferințele ce le-a îndurat pentru apărarea libertăților noastre politice, vrednică să găsească urmași și imitatori în vremuri grele.

Din adâncul sufletului Mă asociez la patriotica manifestație de azi, menită să arate, că România nu uită pe fiii săi cei buni, cei mari la inimă, cari au slujit-o cu dragoste.

Această sărbătoare îmi dă plăcutul prilej de a vă reînnoi, Scumpul Meu președinte al Consiliului, sentimentele de vie afecțiune ce vă păstrez.

Ferdinand».

Nr. 6363 Școl.

Notă oficială.

Prin rescriptul său Nr. 31099 din 31 Maiu a. c. Domnul ministru de culte și instrucție publică ne anunță, că a adresat tuturor școalelor primare o circulară privitoare la nimicirea unui dușman primejdios al pomilor, numit: păduchele de sânge (Schizoneura lanigera Hm).

Recunoscând importanța economică ce-o implică acțiunea de distrugere a acestui parazit, îndrumăm învățătorimea noastră, să nu pregete a orienta elevii și poporul, servindu-se de îndrumările bune și precise pe cari le dă ministrul în Nr. 23 al revistei «Néptanitók Lapja».

Sibiu, 27 Maiu 1916.

Consistorul arhidiecezan.

NOUTAȚI.

Personal. Terminându-și consistorul mitropolitan lucrările, în ședințele ținute Joi, Vineri și Sâmbătă înainte și după amiază, Preasfințiiile Lor, Episcopii Ioan I. Papp al Aradului și Dr. Miron E. Cristea al Caransebeșului au plecat din Sibiu la reședințele lor.

Ziua Crucii Roșii. Joi în 29 Iunie n. se fac colecte în țara întreagă în favoarea societății Crucii Roșii. Filiala sibiuană a Crucii Roșii a hotărât în acest scop să organizeze în ziua numită o zi a florilor. Dăme și copii din orașul nostru au să vândă pe străzi flori (la 10 fiteri, contribuiri pe deasupra se primesc cu mulțumită). Dela orele 11¹/₂ până la 12¹/₂ d. a. va cânta muzica militară în Piața mare. Societatea roagă publicul, să binevoiască a-i da sprijinul și acum, ca și altă dată.

Zăpăceala capitalei. Un ziar din Londra primește dela corespondentul său din Rusia următoarele: Viața publică în Petrograd s'a schimbat esențial în cursul celor din urmă șase luni. Cauza acestei schimbări se datorește afluenței spre capitala imperială a refugiaților. Numărul lor se ridică până acum la un milion. Mărfurile, în cantități reduse considerabil, s'au scumpit cu patru sute procente. Cursul rublei nu mai are nici o stabilitate. O enormă zăpăceală domnește în magazine: când se zvonește, că s'a întrerupt undeva circulația trenurilor, prețurile ating proporții uriașe. Consecința este, ca aceeași cantitate bună oară de zahăr costă seara de trei ori mai mult, de cât dimineața.

Moartea aviatorului. Un iscusit aviator german, Immelman, care a nimicit pe frontul francez 15 aeroplanе dușmane, a căzut mort într-o luptă aeriană.

Situație economică deplorabilă. Novoa Vremea publică informații, care vorbesc despre lipsa de alimente în Petrograd. Zi-arul calculează, că nu se mai găsește carne, și că importul de carne are să înceteze cu totul în August. Lipsa de vite se face simțită și în provinciile depărtate. Rechizițiile au distrus cu totul comerțul de vite. Un pud (16 kilograme) de cartofi costă două până în patru ruble. Primarul Moscovei a lansat un apel, unde arată că mizeria de alimente se datorește nevoilor armatei, lipsei de brațe muncitoare și întrebuintării liniilor ferate pentru scopuri militare.

Primar al Cernăuțului. Se comunică din Bucovina, că Rușii au pus și acum, întocmai ca la primele două invaziuni în Cernăuț, pe un român în fruntea administrației comunale. De astă dată alegerea a căzut earăș asupra cunoscutului George Bocancea.

Destăinulri. Pester Lloyd scrie: Un document publicat în faximile cu o traducere franceză alăturată a unui raport secret al generalului rus Maievski, adresat statului major rusesc și tipărit în imprimăria împărătească, produce mare senzație. Acest document dovedește, că ororile săvârșite în contra armenilor n'au fost provocate de turci, ci de revoluționari. plătiti de englezi. Maievski fusese șase ani consul general rus la Erzerum. Din actul publicat reiese, că în anul 1896 conducătorii mișcării revoluționare din Van au fost de naționalitate rusească.

Earnă târzie. Din Copenhaga se scrie, că în diferite părți ale Rusiei s'a lăsat un frig de minus 6 grade și au căzut mari ninsoari, cari au pricinuit agriculturii pagube enorme.

Consecințe binefăcătoare. Oprirea vânzării băuturilor alcoolice în Rusia, scrie Ruscoe Slovo, a făcut să scadă în mod simțitor numărul pungașilor și al criminalilor, precum și al sinuciderilor și accidentelor, urmate de moarte. Aceasta se învederează din o statistică publicată de ministerul de finanțe, care constată în multe regiuni o reducere însemnată a numărului afacerilor judiciare.

Conflict între Mexico și statele Unite. Trupele americane aflătoare pe teritor mexican s'au ciocnit cu ostașii președintelui Caranza din Mexico. Toți mexicanii părăsesc în grabă Statele-Unite. Ambasadorul din Washington al Mexicului a plecat în Canada. Consulii americani sunt revocați asemenea.

Acțiunea balcanică. Serie Daily Chronicle, că a sosit momentul penru o acțiune comună în Balcani. Trupele egiptene trebuie trimise pe teatrul de luptă balcanic, căci este timpul suprem, ca împătrita înțelegere să pornească ofensivă. Ocazie mai bună n'a fost și nu va fi. Puterile centrale, așa socoteste Daily Chronicle, abea vor putea sprijini pe bulgari, și rezultatul ar fi hotărâtor pentru soarta rășboiului.

Amenințare pentru soldatul rus. După o știre din Petrograd, statul major al armatei rusești a dat de știre soldaților prin mijlocirea comandelor militare, că membrii familiilor acelor ostași, cari se predau de bunăvoie dușmanului, nu se vor mai împărtași de ajutorul statului.

Impotriva alcoolului. Din capitala Norvegiei se anunță, că se pregătește un proiect de lege, prin care persoanele militare sânt oprite dela orice băntură alcoolică în vremea serviciului, precum și cu șase ore înainte d'a începe serviciul. Acelaș lucru se pretinde și dela cei aplicați în oficiile căilor ferate, sau la tramvaie și la automobile. Contravenții se pedepsesc cu închisoare și amendă.

În urma cheltuielilor de rășboi. Dacă rășboiul durează până la sfârșitul anului 1916, Franța va cheltui 63 de miliarde de franci. Senatul francez a hotărât să pună un impozit de 50 la sută asupra venitelor de rășboi, care trec de 50 mii franci. Camera franceză se ocupă cu monopolizarea fabricației de muniții, de oarece s'a aflat, că unele case au avut un beneficiu anual mai mare decât capitalul social.

Impacienți. Pe lângă toate evenimentele de pe frontul sud rusec, presa franceză este foarte rău dispusă. Gustav Hervé scrie, că Franța este rău impresionată de căderea neașteptată a lui Salandra. Clemenceau face imputare guvernului italian, care nu declară Germaniei rășboiul; Salandra, zice francezul, a dovedit în toate ocaziile slăbiciune și lipsă de energie. — Presa parisiiană mai este necăjită și din cauza situației interne a Angliei, unde cheștiunea irlandeză absoarbe orice alt interes.

Muniție japoneză. Peste Arhanghelsc și Vladivostoc sosesc din Japonia și din Anglia mari cantități de munițiuni și transporturi de tunuri pe seama armatei rusești.

Îi place la Salonic. În cercurile diplomatice ale Londrei este secret public, că Anglia are de gând să păstreze Salonicul pentru toate timpurile. Se vestește, că teritoriul dela Salonic va fi dăruit Sârbiei, dar sub protectorat englezesc. În schimb Sârbia se obligă a da ajutoare nouă pentru continuarea rășboiului.

Nu e lămurită starea din Irlanda. Din Dublin se anunță, că situația Irlandei nu este încă de loc mulțumitoare. Cu toată starea de asediu, adeptii lui Sinfein provoacă scene de stradă. În teatre se petrec adese manifestațiuni și tulburări. Irlandezii declară, că revoluția de acum li-a folosit mai mult, decât 30 de ani de agitație. — În Newyork irlandezii au făcut procesiuni pentru sărbătorirea înfrângerii navale a englezilor. În numeroase întruniri de popor, în acelaș oraș, se comemorează martirii irlandezi. S'au semnat o sută de mii dolari pentru fondurile de ajutoare ale irlandezilor.

Nr. 70 F. G. 1916.

CONCURS.

Pentru conferirea de burse din Fundațiunea Gozdu pe anul școlar 1916/1917, la universități, facultăți, școale superioare, școale militare și școale medii, se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autentificate de notarul public:

a). că este fiu de cetățean ungăr și aparține bisericii ortodoxe-gr. or. române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților, pro-văzut cu clauzula parohului concernent, că și de prezent aparține bisericii gr.-orientale române;

b). că studiază cu succes bun la vre-un institut public de învățământ din patrie, — spre care scop studenții dela școalele medii să prezinte atestatul despre anul școlar 1915/1916, iar cei dela facultăți și universități, indicele despre toate semestrele ascultate până acum;

c). că averea proprie și a părinților nu e de ajuns să acopere toate cheltuielile împreunate cu studiul, — spre care scop să producă atestat dela dirigătoria politică concernentă. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și să fie subscris și de preotul locului, iar dacă n'ar fi acolo preot, ori este înrudit cu concurentul, trebuie să fie subscris de protopopul concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Concurentul să arate în petițiune specialitatea la care, și locul, unde voiește să continue studiile, precum și aceea, dacă folosește și altăbursă.

4. Bursele pentru străinătate se acordă numai pe lângă condiția obținerii concesiunii ministeriale.

5. Petițiunea instruată cu toate documentele susamintite, este a se adresa Reprezentanței Fundațiunei lui Gozdu (Nagyszeben, Fleischer-gasse 45). până la 23 Iulie (5 August) a. c.

6. Toți bursierii actuali sunt poțiti, ca până la 2/15 Iulie a. c. să arate rezultatul studiilor din anul școlar 1915/1916, căci altcum li se va sista bursa, respective ajutorul cerut.

Bursierii aflători în serviciu militar sunt vizați să producă pe lângă indexul despre semestrele ascultate până acum, — și atestat de serviciu dela autoritatea militară concernentă despre timpul petrecut la armată.

7. Petițiunile defectuos instruate, sau sosite după termen, nu vor fi considerate.

8. Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Sibiu, 9/22 Iunie 1916.

Prezidiul reprezentanței.

Pentru orfelinat.

(Urmare.)

5. Sergentul *George Nan* a colectat dela comp. II a reg. 2 sumele următoare:

George Cristolovean 1— *Ioan Cristolovean* 1— *Ioan Urzicean* 1— *Ioan Dumbrava* 60. *Ioan Sulică* 50. *George Nan* 40. *Vasile Nistor* 40. *Alecse Popica* 40. *Mihail Căciulă* 40. *Simeon Pădurean* 40. *Vasile Marian* 30. *Ioan Dima* 30. *George Hurgh* 30. *George Blendica* 30. *Ioan Blendica* 20. *Zaharie Oltean* 20. *Ioan Mariș* 20. *George Mămina* 20. *Nicolae Marcu* 20. *Ioan Bantea* 20. *George Goitan* 20. *Sofron Neagui* 20. *Nicolae Pălășan* 20. *Nicolae Dragomir* 20. *Vasile Albu* 20. *George Dragomir* 20. *George Rățoi* 20. *Ștefan Oancea* 20. *Dumitru Langa* 20. *George Budilean* 10. Total 10-30 adevă Zece cor. și 30 fil.

6. Sergentmajorul *Traian Pop* a adunat dela comp. III a reg. 2. sumele următoare:

Traian Pop 2-50 *Heinrich Prediger* 2— *N. Glück* 2— *Iohann Moravetz* 1— *Emil Mihu* 1— *Dulf Mihai* 1— *Rákosi Iosef* 1— *Homki Georg* 1— *Haidu sergent* 1— *Kis István* 1— *Fischer Emil* 1— *Ioan Pișar* 1-20 *Bartha Samuil* 60. *Mersio Ggy* 60. *Mózes Marton* 60. *N. N.* 50. *Pavel Puscas* 50. *Klein Péter* 50. *Todor Dragos* 50. *Simon Károly* 40. *Bodnár Adolf* 40. *Bálint Gábor* 40. *Kocsis Ferencz* 40. *Kese Károly* 40. *Ráduy Danil* 40. nedescrisibil 40. *Lukács Iános* 40. *Sigeti Bálint* 40. *Marti István* 40. *Mereșu Ivan* 40. *Kovács Stefan* 40. *Bende Iosif* 40. *Bende Nicolae* 40. *Tentsch, sergent* 40. *Roth* 40. *Fober Mihael* 40. *Mediesan Petru* 40. *Oprea Ilie* 40. *Pop Florian* 40. *Ciun Pavel* 40. *Pfaff Mihael* 40. *Hadi Mihael* 40. *Mácton Miklos* 40. *Niculae Moise* 40. *Zsidó Antal* 40. *Toth András* 40. un voluntar 30. un voluntar 30. *Cristolovean Vas.* 30. *Orbán Görgy* 30. *Weismelér Mátyás* 30. *Maurer Fritz* 30. *Réti Lajos* 30. *Bursan Ioan* 30. *Horváth Lajos* 30. *Ioan Murea* 30. *Cobai Gabor* 30. *Rosenzweig* 30. *B. K.* 20. un voluntar 20. *Maik Alecsandru* 20. *Bálint Ferencz* 20. *András* 20. *Sbiera Ion* 20. *Giurca Iosif* 20. *Péter Iános* 20. *Ștefanescu Simion* 20. *Ambrus Mihail* 20. *Puscas Vasile* 20. *Modoc Ion* 20. *Toma Ioan* 20. *Dick Stefan* 20. *Schmit Iacob* 20. *Barbunca Toma* 20. *Todoruț Ion* 20. *Cloos Georg* 20. *Florian Ioan* 20. *Crenician G.* 20. *Tifra Nicolae* 20. *Todoruț Nic.* 20. *Daroczi Traian* 20. *Szatmári Emil* 20. *Kovács Gábor* 20. *Comsa Ioan* 20. *Daroczi Fr.* 20. *Gilgo George* 20. *Pásztor András* 20. *Bács Daniel* 20. *Popp Vasile* 20. *Avram Ștefan* 20. *Kis Lajos* 20. *Lukács Sándor* 20. *Cornean Pavel* 20. *Lung Todor* 20. *Forfis Gge* 20. *Szabó Mihai* 20. *Saza G.* 20. *Zobri G.* 20. *Karl Rosmauer* 20. *Karl Barok* 20. *Németh Lajos* 20. *Horváth István* 20. *Macsini Todor* 20. *Domokos N.* *András* 20. *Ivan Ioan* 20. *Tuca Todor* 20. *Florea George* 20. *Crisan Alece* 20. *Badi Samuel* 20. *Ardelean George* 20. *Petrascu Petru* 20. *Mărien G.* 20. *Lozonci Péter* 20. *Kovács Iosef* 20. *Szöcs Iános* 10. *Szilágyi Todor* 10. *Pintea Nicolae* 10. *Kiss Iános* 10. *Marian Clemente* 10. *Marian Vasile* 10. *Dadu Petru* 10. *Szeredai Mozes* 10. *Mocan Vasile* 10. *Mike Lajos* 10. *Cioban Ion* 10. *Andrei Ion* 10. *Cozma Samuil* 10. *Pantea Stefan* 10. *Kovács István* 10. *Banuț Todor* 10. Total 46-60 adevă Patruzece și șase cor. 60 fil.

7. Prin *Alecsandru Iuga* s'a colectat dela comp. IV, a reg. 2 sumele următoare:

Savu Radu Răsnov 1— *Ioan Luca, Ruha Egres* 1— *Georg Moldovan Satu lung* 1— *Ioan Toth Hotoan* 1— *zf. Tchanean George, Megyer bodza* 1— corp. *Alecs Ivan Bastelek* 1— corp. *Niculae Roșea Bastelek* 60. corp. *Erdei Mihai Tătraug* 50. *Nicolae Pandur Valborsan* 50. *Gotlib Snou* 40. *Alexe Vlad* 40. *Vasile Florea Șona* 40. *Laurian Florea Bucerdea* 40. *Dumitru Cicombean* 40. *George Domisor Tarludani* 40. *Ioan Savu* 40. *Ioan Drăgămir Veit* 40. *Valla Ghiura Tăuș* 40. *George Oteben Hagbig* 40. *Vasile Micles Strenț* 32. *Niculae Muntean Sapant* 30. *Nicolae Socaci Căpâna* 30. *Emanuil Lazar* 30. *Simeon Mediesan* 30. *Mitru Moldovan* 20. *Alexandru Tița* 20. *Nicolae Gavrea* 20. *Ioan Popa* 20. *Ioan Buglea* 20. *Alex Mediesan* 20. *Maxenție Mijea* 20. *Ioan Bentia* 20. *Paraschiu Micandu* 20. *Toma Rus* 20. *Alex Marcuș* 20. *Adam Sivistean* 20. *Ilie Buturean* 20. *Nicolae Coran* 20. *Emanuil Mihu* 20. *Vasile Coman* 20. *Gavrila Balint* 20. *Vasile Daramus* 20. *Pompei Filip* 20. *Iustin Reu* 20. *Kavács Varga Iános* 20. *Ignat Iános* 20. *Nicolae Avram* 20. *Mircea Lazar* 20. *George Macavei* 20. *Frant Girbovan* 20. *Vasile Magurean* 20. *Iosif Iacob* 20. *Nicolae Colovan* 20. *Ioan Mărginean* 20. *Ioan Ciortea* 20. *Remesie Hereșteșian* 20. *Ionuț Banca* 20. *Ioan Crăciun* 20. *Elisei Mareș* 20. *Niculae Cuc* 20. *Niculae Bircea* 20. *Mateiu Onacă* 20. *Nemeth Ferencz* 20. *George Sibian* 20. *Mihailă Franc* 20. *Simion Rus* 20. *Ioan Maier* 20. *Kocsis*

András 20. *Gligor Dechitan* 20. *Ioan Drus* 20. *Trăian Felea* 20. *Simion Furdui* 20. *Pavel Clamba* 20. *Szilágyi Mihály* 20. *C. Orghidan* 20. *Iános Antal* 20. *Gef. Fazekas Zsigmond* 20. *Iacob Olag* 16. *Chifor Plugar* 10. *Aurel Ionas* 10. *George Porima* 10. *Mihailă Popa* 10. *Alexandru Morar* 10. *Tanasie Pastină* 10. *Gavrila Gog* 10. *Victor Belea* 10. *Stefan Buda* 10. *George Grecuț* 10. *Todor Boer* 10. *Ion Lup* 10. *Ion Barb* 10. *Macarie Dumitru* 10. *Ioachim Habian* 10. *Zf. Mihai Bueur* 10. *Boldizsar Iozref* 10. *Ilia Constantin* 10. *Alexandru Costa* 10. *Stefan Macza* 10. *George Comaniti* 10. *Niculae Muntean* 10. *Hegedus Mihály* 10. *George Bertalan* 10. *Gavrila Crețu* 10. *Ioan Bunea* 10. *Amos Goarna* 10. *George Tomuța* 10. Total 26-88. (Va urma)

Nr. 240.

96 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante cl. III, *Bejan cu filia Mintia*, prin aceasta se publică concurs nou cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cererile de concurs să se trimită subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis, iar concurenții sunt poțiti a se prezenta în parohie cu știrea subsemnatului spre a se face cunoscutei poporului.

Deva, la 26 Mai 1916.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. rom. a Devei în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 241.

96 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III, *Valisoara* prin aceasta se publică concurs nou cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cererile de concurs să se trimită subsemnatului oficiu protopopesc cu termenul deschis, iar concurenții sunt poțiti a se prezenta în parohie cu știrea subsemnatului spre a se face cunoscutei poporului.

Deva, la 26 Mai 1916.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. rom. a Devei în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 249—1916.

89 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh vacant din parohia de clasa II, *Mogoși-Midești*, din protopresbiteratul Lupșa, conform rezoluției conzistoriale dto 30 Iulie 1915 Nr. 6423 Bis., se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima inserare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Reflecția la postul acesta de paroh, cererile lor concursuale, înzestrate conform normelor în vigoare, le vor așterne subsemnatului oficiu în termenul deschis. Cu prealabila în cunoștință aici, concurenții se pot prezenta și în comună pentru a cânta și cuvânta, resp. a celebra și a face cunoștință și cu poporul.

Ofenbaia-Aranyosbánya, 23 Maiu 1916.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. român al Lupșei, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Vasile Gan
protopop.

Nr. 267/916.

95 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. II-a *Bulzești de jos cu filiile Streuț și Ticeri*, în conformitate cu rezoluția conzistorială Nr. 2160 Bis. din a. c., să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

Jumătate din toate venitele școlare și din cele după alte servicii interne și externe bisericești, precum și cvota din întregirea dela stat, eventual, dacă aceste nu s'ar încuvința, jumătate din întregirea dela stat, pe care o primește parohul actual.

Petenții au să-și aștearnă rugărilor de concurs adresate oficiului protopopesc în termenul deschis și să se prezinte în termenul admis, în zi de Duminecă ori sârbătoare pentru a cânta, cuvânta și eventual celebra.

Brad, la 2 Iunie 1916.

Oficiul protopopesc gr.-or. român al Zarandului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Damian
protopresbiter.

Nr. 261/916.

99 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor *invățătoresci* din comunele anumite mai jos se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Blăjeni-Plaiu și Sat*. Salarul se plătește 1000 cor. din repartitie, restul dela stat, încuvințat sub Nr. 17,840, și se va pune în curgere pe baza documentelor învățătorului ales. Cvarțir și grădină în natură.

2. *Bulzești de jos*. Salarul se plătește, 600 cor. din repartitie, restul dela stat, în senzul rezoluției Nr. 171,779 ex 1914, pe baza documentelor învățătorului care va fi instituit. Cvarțir și grădină în natură.

3. *Bulzești de sus*. Salarul 1000 cor. din repartitie, restul s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădină în natură.

4. *Crăciunești*. Salarul se solvește 400 cor. din repartitie, iar restul s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădină în natură.

5. *Hărtăgani*. Salarul se solvește 600 cor. din repartitie iar restul s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădină în natură.

6. *Luncioi de sus*. Salarul se solvește 300 cor. din repartitie, iar restul s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădină în natură.

7. *Rovina*. Salarul se plătește 800 cor. din repartitie, restul dela stat în senzul rezoluției dto 13 Octom. 1914 Nr. 50,318 va fi pus în curgere pe baza documentelor învățătorului ales. Cvarțir și grădină în natură.

8. *Scroafa*. Salarul se solvește 300 cor. dela comuna bisericească, iar restul dela stat, încuvințat sub Nr. 169,619/913, se va pune în curgere pe baza documentelor învățătorului care va fi instituit. Cvarțir și grădină în natură.

9. *Tomnatecul de jos și de sus*. Salarul se solvește 400 cor. din repartitie, iar restul s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădină în natură.

Cei aleși sunt datori a propune și în școala de repetiție, a instrui elevii în cântări și a-i conduce în Dumineci și sârbători la biserică și a cânta cu ei.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopopesc în termenul deschis și cât le stă în putință să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare pentru a cânta și a se face cunoscutei poporului.

Brad, la 6 Iunie 1916.

Oficiu protopopesc gr. or. al Zarandului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Vasile Damian
protopresbiter.

Concurs.

Pentru postul de învățător devenit vacant la școala confesională gr. or. română din *Alămor* prot. Săliștei prin moartea fostului învățător *Nicolae Lupu*, se publică concurs în termen de 15 zile dela 1-a apariție în „Telegraful Român”.

Salarul împreunat cu acest post este de 800 cor. care să încassează din repartitie dela popor, iar restul până la suma statorită în art. de lege XVI. din 1913 se va cere ca întregie din vistieria statului. Pentru cazul, că aceasta întregire nu să va vota sau după votare s'ar retrage din orice motive, comuna bisericească nu poate lua asupra sa îndatorirea de a plăti din al său, iar cei ales se obligă a nu pretinde dela biserică mai mult decât 800 cor. Locuința va avea în edificiul școlii. Concurenții să aibă și pregătire muzicală spre a forma cor cu elevii și a cânta în biserică la sf. Liturgie în Dumineci și sârbători.

Petițiile de concurs instruite în conformitate cu dispozițiile regulamentului școlar se vor înainta oficiului protopopesc gr. or. român din Săliște, fiind autorii lor poțiti a să prezenta în biserică din Alămor, ca să și dovedească destoinicia în cântare și să facă cunoștință cu poporul.

Alămor, din ședința comitetului parohial, ținută în 21 Maiu 1916.

Simeon Alămorean
paroh-președinte.

Vasile Frățilă
notar.

Ad Nr. 293/1916.

Văzut:

90 3—3

Săliște în 24/V. 1916.

Dr. Ioan Lupas
protopop.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană** în Sibiu:

Frumoasa din Nor

și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 2-50 cor. + porto 20 bani.

Nr. 331/1916 protopresb.

84 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei de clasa a III-a *Sard* (*Küküllő-Sárd*) protopresbiteratul tracului *Sighișoara*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul prefpt subsemnatului oficiu protopresbiter al și până inclusive 8 zile înainte de alegere, să se prezinte poporului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Sighișoara, 14/27 Maiu 1916.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al tracului *Sighișoara*, în conțelegere cu comitetul parohial.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 224/1916 Prot.

81 1—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parohiei de clasa IV, *Mușin și filii*, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare, cu termenul deschis subsemnatului oficiu protopopesc, și până inclusive 8 zile înainte de alegere să se prezinte în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Murăș-Oșorheiu, 6/19 Maiu 1916.

Oficiul protopresbiter al M. Oșorheului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Stefan Russu
protopop.

Anunț.

S'a redus prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andreiu baron de Șaguna, de N. Popea, arhim. și vicar arhiepiscopesc, dela 5 cor. la 2 cor.

2. Memorialul arhiepiscopului și metropolitului Andreiu baron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popea, arhim., vic. arhiep. Tomul I, dela 2 cor. 60 fil. la 2 cor.

3. Însemnările unui trecător. Crâmpeie din sbuciumările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la 1 cor. 50 fil.

4. Desvoltarea primatului papal și influința lui asupra creștinătății. Cercetări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la 50 fil.

Librăria arhidiecezană.

În editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane, în traducere românească, făcută de dl *Teodor V. Păcățian* redactorul „Telegrafului Român” a apărut

Evangelia ca bază a vieții.

celebra lucrare a lui *G. S. Petrow*, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: *Principiile fundamentale ale civilizațiunii. Educarea voinței în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublimitatea evangheliei. Împărăția lui Dumnezeu*.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** din Sibiu. Prețul unui exemplar e 1 cor. 50 fileri plus 5 fileri porto postal.

Revânzătorilor li se dă 20% rabat.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană**, din Sibiu-Nagyszeben.

Adolf Harnack.

Monahismul,

idealurile și istoria lui

trad. de

Dr. Gh. Comșa.

Prețul unui exemplar e 1 Cor. cu porto postal, 1 Cor. 10 fil.